

CENG 201 Veri Yapıları 3: Bağlı Listeler

Öğr.Gör. Şevket Umut ÇAKIR

Pamukkale Üniversitesi

Hafta 3

Anahat

- 1 Bağlı Listeler
LinkedList Sınıfı Metodlar
- 2 Çift Bağlı Listeler
DoublyLinkedList metodlar
- 3 Yığıt ve Kuyruk Uygulamaları

Tek Bağlı Liste

- Ardışık olarak düğümleri(Node) barındıran bir veri yapısıdır
- Her düğüm bir değer(value) vede bir başka düğüme bağlantı(next) içerir
- Listedeki son düğümün bağlantısı boştur(null)
- Bağlı listenin bir başlangıç düğümü vardır

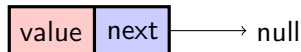


Figure: Tek bağlı liste düğümü(Node)

Düğüm Sınıfı

```
1 public class Node<T>
2 {
3     public T value; // Saklanan değer
4     public Node<T> next; // Bir sonraki eleman
5     public Node () { } // Varsayılan kurucu metod
6     public Node (T value, Node<T> next)
7     {
8         this.value = value;
9         this.next = next;
10    }
11 }
```

Düğüm Sınıfı Kullanımı

```
1 public static void Main (string[] args)
2 {
3     Node<int> n2 = new Node<int> ();
4     n2.value = 5;
5     Node<int> n1 = new Node<int> (17, n2);
6     Node<int> n3 = new Node<int> ();
7     n3.value = 8;
8     n2.next = n3;
9 }
```

Örnek Kodla Oluşan Yapı

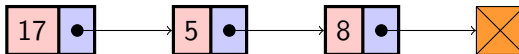


Figure: Temsili gösterim

Ad	Değer	Tür
args	{string[0]}	string[]
n1	{SLinkedList.Node<int>}	SLinkedList.Node<int>
next	{SLinkedList.Node<int>}	SLinkedList.Node<int>
next	{SLinkedList.Node<int>}	SLinkedList.Node<int>
next	(null)	object
value	8	int
value	5	int
value	17	int

Bağlı Liste Gösterimi/Linked List



Bağlı Liste Sınıfı

```
1 public class LinkedList<T>
2 {
3     private Node<T> head; //başlangıç düğümü
4     public LinkedList () {}
5     public void print() {} //Tüm listeyi yazdırır
6     public Node<T> getHead() {} //İlk düğümü verir
7     public void addHead(T value) {} //Listenin başına ekler
8     public void addTail(T value) {} //Listenin sonuna ekler
9     public void insertAfter(Node<T> node, T value) {} //Verilen
    ↪ düğümden sonraya ekler
10    public void insertAfter(int index, T value) {} //Verilen konumdan
    ↪ sonraya ekler
11    public T removeAfter(Node<T> node) {} //Verilen düğümden sonrakini
    ↪ siler
12    public T removeAt(int index) {} //Verilen konumdaki düğümü siler
13    public T removeHead() {} //Listenin başını siler
14    public T removeTail() {} //Listenin sonunu siler
15 }
```


Soru

Aşağıdaki işlemler ekran çıktıları nasıl olur:

```
1  LinkedList<int> ll = new  
   ↳  LinkedList<int> ();  
2  ll.addHead (3);  
3  ll.addHead (5);  
4  ll.addHead (7);  
5  ll.print ();  
6  ll.addTail (9);  
7  ll.print ();  
8  ll.insertAfter (ll.getHead (), 15);  
9  ll.print ();
```

```
10 ll.insertAfter (0, 76);  
11 ll.insertAfter (5, 41);  
12 ll.addHead (12);  
13 ll.print ();  
14 ll.removeAfter (ll.getHead ());  
15 ll.print ();  
16 ll.removeAt (3);  
17 ll.print ();  
18 ll.removeHead ();  
19 ll.print ();  
20 ll.removeTail ();  
21 ll.print ();
```

Cevap

7 5 3

7 5 3 9

7 15 5 3 9

12 7 76 15 5 3 9 41

12 76 15 5 3 9 41

12 76 15 3 9 41

76 15 3 9 41

76 15 3 9

print metodu

```
public void print() { //Tüm listeyi yazdırır
    Node<T> current=head;
    while (current != null) {
        Console.Write ("{0} ", current.value);
        current = current.next;
    }
    Console.WriteLine ();
}
```

addHead

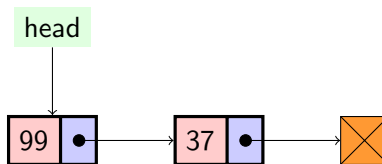


Figure: addHead(12) öncesi

addHead

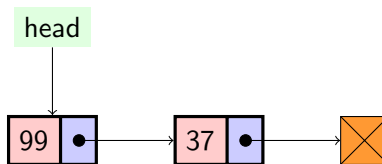


Figure: addHead(12) öncesi

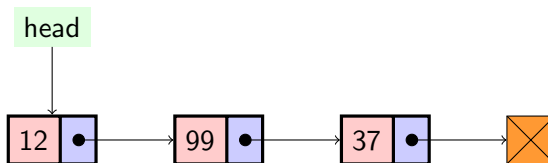


Figure: addHead(12) sonrası

addHead metodu

```
public void addHead(T value) { //Listenin başına ekler
    Node<T> newNode=new Node<T>(value,head);
    head = newNode;
}
```

addTail

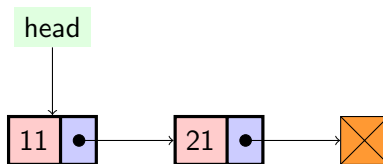


Figure: addTail(24) öncesi

addTail

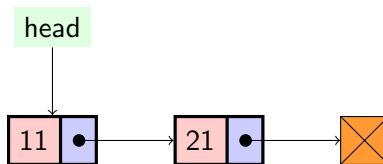


Figure: addTail(24) öncesi

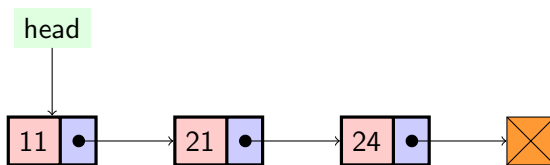


Figure: addTail(24) sonrası

addTail metodu

```
public void addTail(T value) { //Listenin sonuna ekler
    Node<T> current = head;
    while (current.next != null)
        current = current.next;
    current.next = new Node<T> (value, null);
}
```

addAfter metodu

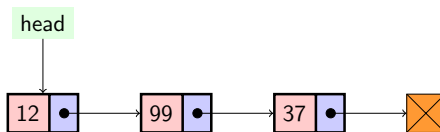


Figure: insertAfter(0,26) öncesi

addAfter metodu

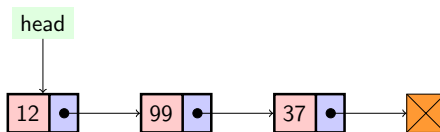


Figure: insertAfter(0,26) öncesi

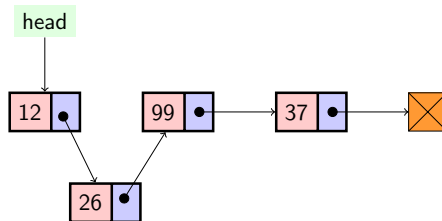


Figure: insertAfter(0,26) sonrası

insertAfter metodları

```
public void insertAfter(Node<T> node, T value) { //Verilen düğümden  
    ↪ sonraya ekler  
    Node<T> newNode=new Node<T>(value, node.next);  
    node.next = newNode;  
}
```

insertAfter metotları

```
public void insertAfter(Node<T> node, T value) { //Verilen düğümden  
    ↪ sonraya ekler  
    Node<T> newNode=new Node<T>(value, node.next);  
    node.next = newNode;  
}
```

```
public void insertAfter(int index, T value) { //Verilen konuma ekler  
    Node<T> current = head;  
    int currentLocation=0;  
    while (current != null && currentLocation < index) {  
        current = current.next;  
        currentLocation++;  
    }  
    if (currentLocation != index)  
        throw new IndexOutOfRangeException  
    ↪ ("Listede yeterli eleman yok!");  
    insertAfter (current, value);  
}
```

removeHead metodu

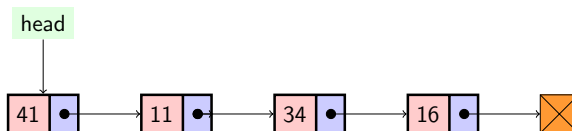


Figure: `removeHead()` öncesi

removeHead metodu

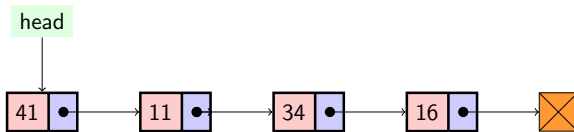


Figure: removeHead() öncesi

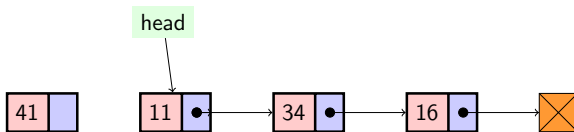


Figure: removeHead() sonrası

removeHead metodu

```
public T removeHead() { //Listenin başını siler
    Node<T> toDelete=head;
    head=head.next;
    toDelete.next = null;
    return toDelete.value;
}
```


removeTail metodu

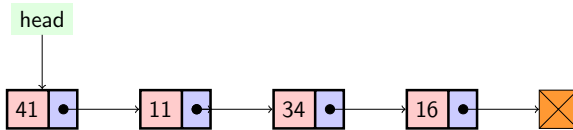


Figure: removeTail() öncesi

removeTail metodu

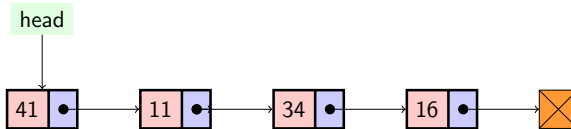


Figure: removeTail() öncesi

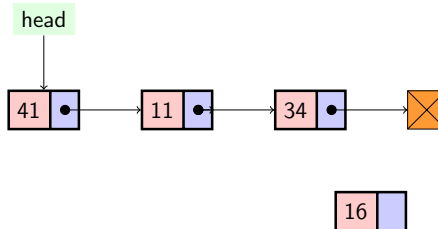


Figure: removeTail() sonrası

removeTail metodu

```
public T removeTail() { //Listenin sonunu siler
    Node<T> current = head;
    Node<T> previous = null;
    T r;
    while (current.next != null) {
        previous = current;
        current = current.next;
    }
    if (previous != null) {
        r = previous.next.value;
        previous.next = null;
    } else {
        r = head.value;
        head = null;
    }
    return r;
}
```

Çift Bağlı Liste

- Her düğümde hem sonraki(next) hem de önceki(previous) düğüme bağlantı vardır
- Listenin başını(head) ve sonunu gösteren bağlantılar mevcuttur
- Liste üzerinde ileri ve geri yönlü gezinme yapılabilir

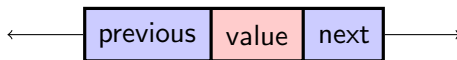
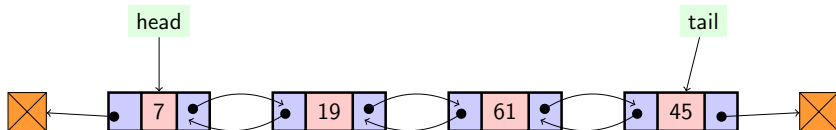


Figure: Çift Bağlı Liste Düğümü(Node)

Çift Bağlı Liste için Node Sınıfı

```
1 public class Node<T>
2 {
3     public T value; //Değeri saklayacak eleman
4     public Node<T> previous; // Bir önceki düğüm
5     public Node<T> next; //Bir sonraki düğüm
6     public Node () { }
7     public Node (T value, Node<T> previous, Node<T> next)
8     {
9         this.value = value;
10        this.previous = previous;
11        this.next = next;
12    }
13    public Node (T value)
14    {
15        this.value = value;
16    }
17 }
```

Çift Bağlı Liste Temsili Gösterim



DoublyLinkedList Sınıfı

```
1 public class DoublyLinkedList<T>
2 {
3     Node<T> head;//Baştaki eleman
4     Node<T> tail;//Sondaki eleman
5     public DoublyLinkedList (){}
6     public void print(){}//Elemanları yazdırır
7     public void reversePrint(){}//Elemanları tersten yazdırır
8     public void addHead(T value){}//Başa ekler
9     public void addTail(T value){}//Sona ekler
10    public void insertAt(int index, T value) {}//Belirtilen konuma
    ↪ ekler
11    public T removeHead(){}//Baştaki elemanı siler
12    public T removeTail(){}//Sondaki elemanı siler
13    public T removeAt(){int index}//Belirtilen konumdaki elemanı
    ↪ siler
14    public int Count{get {} }//Eleman sayısını verir
15 }
```

print metodları

```
public void print(){
    Node<T> current=head;
    while(current!=null) {
        Console.WriteLine (current.value);
        current = current.next;
    }
}

//Elemanları yazdırır

public void reversePrint(){
    Node<T> current=tail;
    while(current!=null) {
        Console.WriteLine (current.value);
        current = current.previous;
    }
}

//Elemanları tersten yazdırır
```


addHead metodu

```
public void addHead(T value){  
    Node<T> newNode=new Node<T>(value,null,head);  
    if (head == null) {  
        head = tail = newNode;  
        return;  
    }  
    head.previous = newNode;  
    head = newNode;  
} //Başa ekler
```

addTail metodu

```
public void addTail(T value){  
    Node<T> newNode=new Node<T>(value,head,null);  
    if (tail == null) {  
        head = tail = newNode;  
        return;  
    }  
    tail.next = newNode;  
    tail = newNode;  
} //Sona ekler
```

removeHead metodu

```
public T removeHead(){
    if (head == null)
        throw new Exception ("Bağlı liste boş");
    Node<T> toDelete = head;
    head = head.next;
    if (head != null)
        toDelete.next.previous = head;
    else tail = null;
    return toDelete.value;
} //Baştaki elemanı siler
```

removeTail metodu

```
public T removeTail(){
    if (tail == null)
        throw new Exception ("Bağlı liste boş");
    Node<T> toDelete = tail;
    tail = tail.previous;
    if (tail != null)
        toDelete.previous.next = tail;
    else head = null;
    return toDelete.value;
} //Sondaki elemanı siler
```

Count özelliği

```
public int Count{get {  
    int count=0;  
    Node<T> current = head;  
    while (current != null) {  
        current = current.next;  
        count++;  
    }  
    return count;  
} }//Eleman sayısını verir
```

Doubly Linked List İşlem Karmaşıklığı

Table: Mevcut uygulamada işlem karmaşıklıkları

İşlem	Karmaşıklık
addHead, addTail	$O(1)$
removeHead, removeTail	$O(1)$
insertAt	$O(n)$
removeAt	$O(n)$
Count	$O(n)$
print, printReverse	$O(n)$

LinkedList< T > Sınıfı

System.Collections.Generic içinde

- Diziler kullanılarak gerçekleştirilen bir liste yapısıdır
- Bazı metodları ve özellikleri:
 - Count, First, Last
 - AddFirst(T), AddLast(T), RemoveFirst(T), RemoveLast(T)
 - AddBefore(LinkedListNode<T>,T)
 - Remove(T), Remove(LinkedListNode<T>)
 - Find(T), FindLast(T), Contains(T)

Listeler ile Yığıt ve Kuyruk

Aşağıdaki işlemler liste kullanılarak nasıl gerçekleştirilebilir?

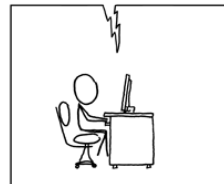
- Yığıt
 - *push*
 - *pop*
- Kuyruk
 - *enqueue*
 - *dequeue*


```
prev->next = toDelete->next;  
delete toDelete;
```

```
// if only forgetting were  
// this easy for me.
```



```
assert "It's going to be okay.";
```



1